

POHJOIS-POHJANMAAN SUHDANTEET

Suhdannetiedot toukokuulle 2019 saakka
- mukana Pohjois-Pohjanmaan TE-toimiston
katsaus työmarkkinoihin

Taitto: Ari Näpänkangas

Etukannen kuvat: Mikko Väisänen, Raatin stadion - U21 EM-karsintaottelu Suomi-Pohjois-Irlanti

Digitalisaatio näkyy klustereiden kehityksessä

Digitaalisaatio on totta. Ainakin jos tulkitaan Pohjois-Pohjanmaan ICT- ja luovien alojen klustereiden ennätysellistä kasvua. Ennätystä rikotaan myös yksityisen hyvinvointiklusterin työvoiman määrässä, toukokuussa edelliseen vuoteen verrattu kasvua on lähes 12 prosenttia. Myös terveydenhuollossa digitalisten palvelujen käyttö lisääntyy. Järjestelmien yhteensopivuudessa puolestaan on edelleen paljon tehtävää.

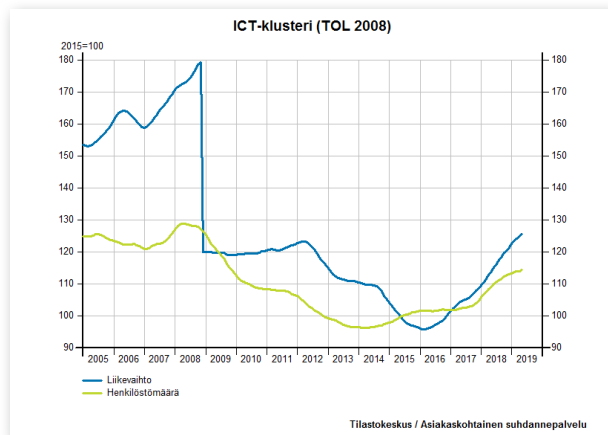
Vuodesta 2013 rakentaminen on jatkunut kiivaana. Tammi-helmikuu liikevaihto on tullut alaspäin, mikä tapahtuu usein, mutta nyt notkahdus on suurempi. Sama tilanne on henkilöstömäärässä, kuitenkin lievempänä. Metalli- ja puutuoteteollisuuden liikevaihto on tullut jonkin verran alaspäin, mutta henkilöstömäärä puolestaan kasvaa. Kokonaisuutena klustereiden kehitys on edelleen positiivista.

Tässä katsauksessa arvioidaan myös palvelualojen työmarkkinoiden näkymää Pohjois-Pohjanmaan TE-toimiston näkökulmasta yritysten ilmoittamien mm. työpaikkailmoitusten ja yrityskontaktointien perusteella. Tiedoissa on hyödynnetty myös TEM:n julkaisemia tilastotietoja. Palvelualojen suhdannetilanne on kohtuullisen valoisa, kasvua hidastaa osaavan työvoiman saanti.

Mikko Väisänen
Tutkimus- ja kehittämisspäälikkö
Pohjois-Pohjanmaan liitto

ICT-klusteri

ICT-klusterin *liikevaihto* kasvoi vuonna 2017 yhteensä 11,6 prosenttia vuodentakaisesta. Vuoden alkupuoliskolla liikevaihto kasvoi voimakkaasti 18,1 prosenttia ja jälkimmäisellä vain 5,9 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä kasvua oli 8,0 prosenttia ja toisella vain 1,6 prosenttia. Kolmannella neljänneksellä liikevaihto kasvoi voimakkaasti 19,8 prosenttia ja vuoden viimeisellä neljänneksellä liikevaihto puolestaan kasvoi 9,0 prosentin verran. Koko vuonna 2018 kasvua kertyi yhteensä 9,3 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä ylettiin jopa 14,7 prosentin kasvuun edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta.

Signaali: 5G-markkina kaksinkertaistuu ensi vuonna

ICT-klusterin *henkilöstömäärä* kasvoi yhteensä 0,7 prosenttia vuonna 2017. Ensimmäisellä neljänneksellä ei tapahtunut muutosta edellisen vuoden henkilöstömäärään verrattuna ja toisella kasvua oli 1,8 prosenttia ja kolmannella 0,8 prosenttia. Neljänneksellä henkilöstömäärä pysytteli lähes ennallaan, laskua edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan tuli 0,1 prosenttia. Vuonna 2018 kasvu oli voimakkaampaa. Koko vuonna kasvua kertyi 8,0 prosenttia vuoteen 2017 verrattuna. Ensimmäisellä vuosipuoliskolla tammi-kesäkuussa henkilöstömäärä kasvoi 6,2 prosenttia ja heinä-joulukuussa 9,9 prosenttia. Vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä henkilöstömäärä kasvoi 6,8 prosenttia edellisvuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna.

Luovan talouden klusteri

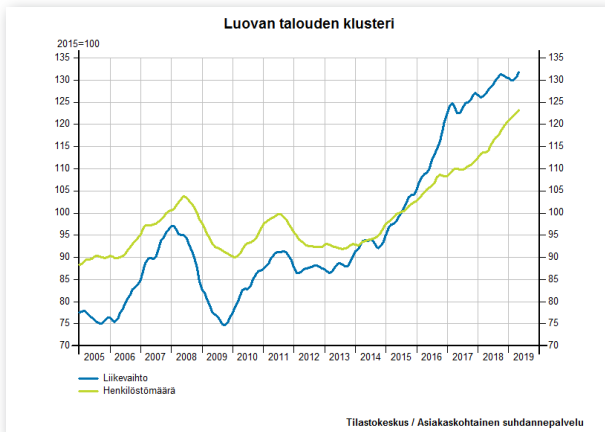
Luovan talouden klusterin *liikevaihto* kasvoi vuonna 2017 yhteensä 10,4 prosenttia Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa. Vuoden alkupuoliskolla liikevaihto kasvoi 13,9 prosenttia ja vuoden jälkimmäisellä puoliskolla 7,3 prosenttia. Kasvu ei ollut yhtä voimakasta vuonna 2018, jolloin se nousi tammi-joulukuussa yhteensä 3,0 prosenttia edellisen vuoden tasoon verrattuna. Liikevaihto laski ensimmäisellä neljänneksellä 1,1 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimiston katsaus työmarkkinoihin - erityistarkastelussa palvelualat

Työnantajat ovat ilmoittaneet toiminnallisiksi haasteiksi löytää osaajia avoimiin työpaikkoihin. Mikäli on tarve löytää joillekin toimialoille erityisasiantuntija, sitä vaikeampaa on löytää ehdokkaita. Työvoimapula on kasvanut voimakkaasti kuluneiden parin vuoden aikana myös ns. suorittavan työn ammattiteissa. Kohtaantongelmien syyksi on mainittu työtä hakevien henkilöiden vanhentunut ammattiosaaminen erityisesti teknologia-aloilla. Tarjolla kuitenkin on erilaisia keinoja päivittää ammattiosaaminen vastaamaan yritysten tarpeita.

Globaalina ilmiönä on tunnistettu isojen teollisuusmaiden talouden hiipuminen ja merkkejä kansainvälisen kaupan hiljenemistä, minkä arvioidaan vaikuttavan vientivetoisen Suomen ulkomaankauppaan vielä kuluvan vuoden aikana. Talouden kasvun hiljeneminen näkyy työnantajien arvioissa henkilöstötarpeita lähikuukausina.

Palvelualat siihen liittyvine muine toimialoineen on merkittävä työllistymis- ja yrittäjyysmahdollisuuksia tarjoava toimiala Pohjois-Pohjanmaan alueella. Tässä katsauksessa arvioidaan palvelualojen työmarkkinoiden näkymää Pohjois-Pohjanmaan TE-toimiston näkökulmasta yritysten ilmoittamien työpaikkailmoitusten ja yrityskontaktointien perusteella.

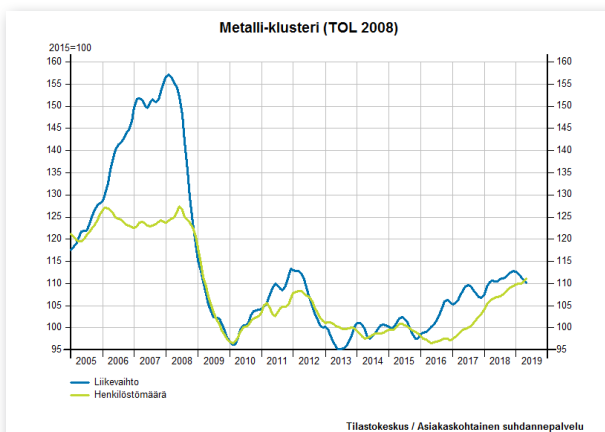

aikaan verrattuna ja kasvoi toisella neljänneksellä 5,2 prosenttia. Vuoden kolmannella neljänneksellä ylettiin 3,7 prosentin kasvuun ja neljännellä neljänneksellä 4,0 prosentin kasvuun edellisen vuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä ylettiin 2,9 prosentin kasvuun edellisvuoden vastaavaan ajankohdtaan verrattuna.

Luovan talouden klusterin *henkilöstömäärä* kasvoi 3,6 prosenttia vuonna 2017. Kasvu oli hieman voimakkaampaa vuoden alkupuolella. Ensimmäisellä vuosipuoliskolla henkilöstömäärä lisääntyi 5,0 prosenttia ja toisella 2,1 prosenttia vuodentakaisesta. Vuonna 2018 kasvu parani hieman. Tammi-kesäkuussa kasvua kertyi 4,0 prosenttia ja heinä-joulukuussa 7,3 prosenttia. Koko vuonna henkilöstömäärä kasvoi 5,6 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä ylettiin 6,5 prosentin kasvuun edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta.

Metalliklusteri (sisältää SSABn)

Metalliklusterin *liikevaihto* kasvoi 4,5 prosenttia vuonna 2017. Kasvuun ylettiin vuoden kolmella ensimmäisellä neljänneksellä: ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihto kohoisi 9,8 prosenttia, toisella 5,6 prosenttia ja kolmannella 5,3 prosenttia edellisvuodesta. Viimeisellä neljänneksellä laskua tuli 2,2 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Palvelu- ja myyntialat

Myyntialalla oli syyskuun 2019 alussa n. 350 avoimeksi ilmoitettua avointa työpaikkaa. Kaupan alalla toimivat yritykset potevat jossain määrin työntekijäpulaa. TE-hallinnon laatiman Ammattibarometrin mukaan erityisesti Oulun seudulla on pulaa myyntialan työntekijöistä: myyntiedustus ja puhelinmyyntitehtävät.

Digitalisaatio muuttaa kaupankäynnin luonnetta: uusimpana trendinä ovat kassatoimintojen muutos, verkkokaupan volyymin voimakas kasvu ja kauppaliikkeiden toimitalaneliöiden voimakas kasvu. Perinteisten kaupan kassojen rinnalle on otettu käyttöön pikakassoja. Tulevaisuudessa kassahenkilöistä saatetaan luopua kokonaan työtehtävien muuttuessa opastus-, informaatio- ja myyntitehtäviksi. Myös myyjä-vartija -nimike yhdistelmiä on jo nyt olemassa. Pisimmilleen vietyinä miehittämättömät älykaupat voivat toimia kyläkauppoina.

Kaupan alalle on tulossa uutta toimintaa erityisesti Oulun seudulla. Oulun keskustassa toimineita kivijalkamyymälöitä on siirtynyt kauppakeskuksiin liiketilojen jäädessä tyhjilleen. Kaupan alalla tulevat erityisesti korostumaan seuraavat osaamistarpeet: kielitaito- ja kulttuuriosaaminen, riskienhallinta- ja turvallisuusosaaminen, järjestelmä- ja tietotekniikkaosaaminen sekä kassa- ja rahankäsittelytaidot. Alalla työskenteleville yrittäjähenkisyys on suuri etu.

Verkkokaupan kasvulla on isoja vaikutuksia kaupan käynnin luonteeseen ja kivijalkakauppojen toimintaedellytyksiin – etenkin toimittaessa ”vanhalla” toimintamallilla. Toisaalta verkkokauppa haastaa kaupan alan toimijoita kehittämään ja kehittämään palvelu- ja tuotetarjontaa tai perustamaan verkkokaupan kivijalkakaupan oheen. Kulutuskäyttäytyminen muuttuu mm. verkon kautta ruokaostosten tekemisen lisääntyessä, kierrätys- ja ympäristöasioihin kiinnitetään enemmän huomiota.

Verkkokauppa on globaalia toimintaa. Verkkokaupan liikevaihto on noussut viidenneksellä vuoteen 2017 verrattuna koko maassa vuonna 2018.

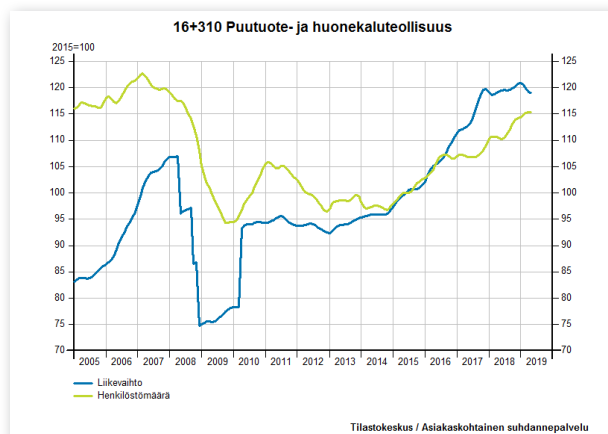
verrattuna. Vuonna 2018 kasvua kertyi kaikilla neljänneksillä. Ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihto kasvoi 4,5 prosenttia. Toisella ja kolmannella neljänneksellä kasvu oli maltillisempaa: toisella 1,4 prosenttia ja kolmannella 1,7 prosenttia. Neljännellä neljänneksellä kasvu reipastui 6,8 prosenttiin. Koko vuonna kasvu oli 3,5 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä päästiin vielä 2,0 prosentin kasvuun edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta.

Signaali: Biohiilikokeet onnistuivat Raahessa

Metalliklusterin **henkilöstömäärä** kasvoi 2,6 prosentilla vuonna 2017. Ensimmäisellä neljänneksellä ei tapahtunut muutosta edellisen vuoden henkilöstömäärään verrattuna ja muilla neljänneksillä kasvu oli 3,6 – 4,2 prosenttia. Vuoden 2018 puolella kasvu voimistui. Ensimmäisellä neljänneksellä henkilöstömäärä lisääntyi 9,6 prosenttia vuodentakaisesta, toisella neljänneksellä 7,4 prosenttia, kolmannella neljänneksellä 6,7 prosenttia ja neljännellä neljänneksellä 7,0 prosenttia. Koko vuonna 2018 kasvua kertyi 7,6 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä henkilöstömäärä kasvoi 3,1 prosenttia edellisvuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna.

Puuklusteri

Puuklusterin toimialojen **liikevaihto** kasvoi 8,0 prosenttia vuonna 2017. Kasvu oli voimakkainta vuoden ensimmäisellä ja viimeisellä neljänneksellä: ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihto nousi 12,8 prosenttia ja viimeisellä 13,0 prosenttia. Keskellä vuotta vuoden toisella neljänneksellä liikevaihto kasvoi vain niukat 0,7 prosenttia. Kolmannella neljänneksellä kasvua kertyi 6,9 prosenttia. Vuoden 2018 aikana kasvua kertyi yhteensä 2,7 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihto kasvoi vain 1,9 prosenttia, toisella neljänneksellä 7,3 prosenttia ja kolmannella neljänneksellä 3,8 prosenttia. Neljännellä neljänneksellä liikevaihto kääntyi laskuun päin 1,9 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä käännettiin jälleen 5,2 prosentin kasvuun edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Puhtaanapito ja kiinteistöalat

Toimialalla toimii Pohjois-Pohjanmaalla noin 250 yritystä, jotka työllistävät vakaasti talouden suhdanteista riippumatta. Toimialan avointen työpaikkojen määrä on kasvanut viime vuosien aikana. Työnvälitystilaston mukaan elokuun lopussa TE-palveluiden sivuilla oli noin 250 avointa työpaikkaa toimialan tehtäviin. Puhtaanapitoalan työntekijöistä, varsinkin toimisto- ja laitossiivoojista, on pulaa koko Pohjois-Pohjanmaan alueella. Ammattibarometrin mukaan Kiinteistöhuollon työntekijöistä on ylitarjontaa Ylivieskaa ja Koillismaata lukuun ottamatta. Toimialalla tarvitaan erityisesti asiakaspalvelutaitoisia moniosaajia automaatio- ja tietotekniikan edistyessä.

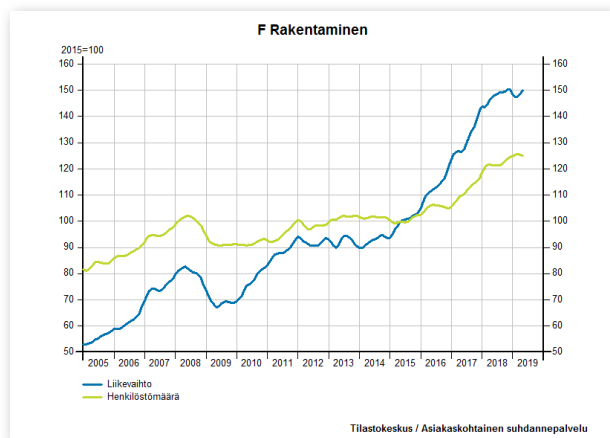
Signaali: Hirsirakentaja Salvokselta miljoonainvestointi Pyhännälle: Kolminkertaistaa tuotantotilansa

Puuklusterin **henkilöstömäärä** kasvoi 1,3 prosenttia vuonna 2017. Kasvu oli suurin vuoden ensimmäisellä neljänneksellä, jolloin kasvua vuodentakaiseen kertyi 5,9 prosenttia. Toisella neljänneksellä henkilöstömäärä kasvoi niukat 0,2 prosenttia. Mutta kolmannella neljänneksellä henkilöstömäärä kääntyi 2,0 prosentin laskuun, mutta kasvoi taas vuoden viimeisellä neljänneksellä 1,5 prosentilla edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta. Vuonna 2018 henkilöstömäärän kasvu kiihtyi hieman edellisvuodesta. Henkilöstömäärä nousi tammi-joulukuussa yhteensä 4,3 prosenttia edellisvuodesta. Ensimmäisellä neljänneksellä kasvua kertyi 5,0 prosenttia, toisella 2,9 prosenttia, kolmannella 3,7 ja viimeisellä neljänneksellä 6,1 prosenttia. Vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä yllettiin 6,5 kasvuprosenttiin edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Signaali: Pölkky Oy investoi 10 miljoonaa Taivalkoskelle – uusi höyläämö korottaa jalostusastetta

Rakentaminen

Rakentamisen **liikevaihto**: Vuonna 2017 liikevaihdon kasvu voimistui entisestään. Vahvinta kasvu oli vuoden ensimmäisellä neljänneksellä, jolloin se ylsi 21,3 prosenttiin. Toisella neljänneksellä liikevaihto kasvoi 9,7 prosenttia, kolmannella 14,7 ja viimeisellä 18,5 prosenttia. Vuoden aikana kasvua kertyi yhteensä 15,8 prosenttia. Vuonna 2018 vahva kasvu jatkui. Ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihto kasvoi 11,9 prosenttia. Toisella neljänneksellä liikevaihto kasvoi 18,1 prosenttia, kolmannella 12,1 ja viimeisellä 10,0 prosenttia. Vuoden aikana kasvua kertyi yhteensä 12,8 prosenttia. Vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihto pysytteli lähes nollassa, kasvua vain 0,7 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta.

Signaali: Rakennuskonserni Lehto Group pudotti yt-pommin: Jopa 150 työpaikkaa voi kadota

Matkailupalvelut

Matkailupalveluiden toimialalle haetaan jatkuvasti työvoimaa koko Pohjois-Pohjanmaan alueella etenkin talvisesonkiin Koillismaahan suunnalla ja kesällä mm. rannikkoseudulle. Kansainvälistyminen ja kesämatkailun lisääminen on keskeinen tavoite koko alueen matkailualan yritysten toiminnan kehittämisessä.

Ammattibarometrin mukaan seuraavan puolen vuoden aikana Pohjois-Pohjanmaalla on edelleen pulaa kokeista, tarjoilijoista, ravintolatyöntekijöistä, luonto- ja eräoppaista ja keittiöpäälliköistä. Toimialalla on merkittävä kohtaanto-ongelma – on työnhakijoita ja avoimia työpaikkoja, mutta työpaikkojen ja työntekijöiden kohtaamista ei tapahdu riittävässä määrin. Matkailutoimialan rekrytointivaikeuksiin vaikuttavat myös sesonkityöntekijöille sopivien vuokra-asuntojen puute, pitkät etäisyydet yhdessä alan työaikojen kanssa. Myös työaikoihin sopimattomat julkiset kulkuyhteydet vaikeuttavat työvoiman saantia.

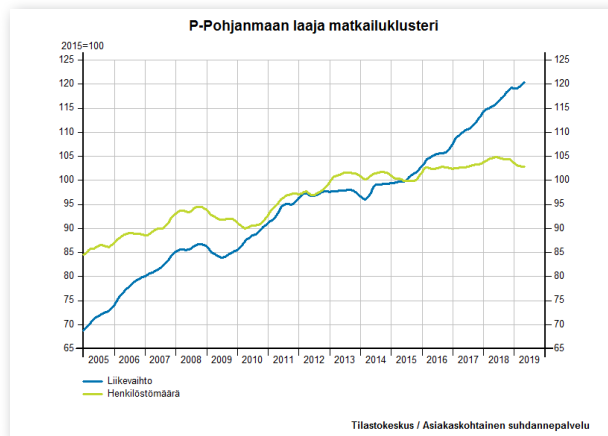
Koillismaalla on käynnissä merkittäviä investointeja matkailuun; Kuusamon alueella yli 100 milj. € arvosta ja merkittäviä investointikohteita on myös Syöteen tunturialueella. Raahessa ja Kalajoella matkailua kehittäminen perustuu merellisyyteen. Oulun kaupungin alueella on merkittäviä hotelli-investointikohteita, joilla on vaikutukset matkailuliiketoiminnan kasvuun.

Matkailu- ja ravitsemusosalalle tarvitaan moniosaajia, varsinkin pienempiin yrityksiin. Yritykset ovat myös tehneet työntekijähakuja EU-/ETA-maista kasvavissa määrin hyödyntäen EURES-portaalia. Tosin yrityksen mahdollisuudet rekrytoida ulkomaista työvoimaa vaihtelee mm. yrityksen työyhteisön kansainvälistymistaitoihin liittyen. Matkailualan kansainvälistymisen myötä ovat entistä tärkeämpiä osaamisalueita: kulttuurien tuntemus, kielitaito, ympäristöosaaminen ja yrittäjämäinen toiminta. Merkittäviksi tekijöiksi työvoiman saantiin ja pysyvyyteen on tunnistettu myös työhyvinvointi ja työntekijöiden hyvä perehdyttäminen.

Rakentamisen **henkilöstömäärä**: Vuonna 2017 kasvu hie-
man voimistui. Koko vuonna henkilöstömäärä kasvoi 7,7
prosenttia vuodentakaisesta. Ensimmäisellä neljänneksellä
kasvua oli 10,8 prosenttia ja toisella 4,4 prosenttia, kolman-
nella 6,8 ja viimeisellä 9,2 prosenttia. Vuoden 2018 alussa
vahva kasvu jatkui. Ensimmäisellä neljänneksellä henki-
löstömäärä kohosi 8,9 prosenttia edellisvuoden vastaavaan
ajankohtaan verrattuna. Toisella neljänneksellä henkilös-
tömäärä kohosi puolestaan 8,5 prosenttia, kolmannella
5,8 prosenttia ja viimeisellä 8,8 prosenttia. Vuoden aikana
kasvua kertyi yhteensä 7,9 prosenttia. Vuoden 2019 ensim-
mäisellä neljänneksellä henkilöstömäärän kasvu jatkui mal-
tillisemmin. Henkilöstömäärän taso oli 3,1 prosenttia kor-
keammalla tasolla edellisvuoden vastaavaan neljännekseen
verrattuna.

Matkailuklusteri (laaja)

Laajan matkailuklusterin **liikevaihto** kasvoi 5,1 prosenttia
vuonna 2017. Kasvu oli melko tasaista läpi vuoden. Ensim-
mäisellä vuosipuoliskolla liikevaihto kasvoi 4,5 prosenttia
ja toisella 5,7 prosenttia. Vuonna 2018 kasvu jatkui samalla
tasolla. Tammi-kesäkuussa liikevaihto kasvoi 5,1 prosent-
tia ja heinä-joulukuussa 6,0 prosenttia vuodentakaisesta.
Vuoden aikana kasvua kertyi yhteensä 5,5 prosenttia edel-
liseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2019 ensimmäisellä
neljänneksellä liikevaihto nousi 2,6 prosenttia edellisvuo-
den vastaavasta ajankohdasta.

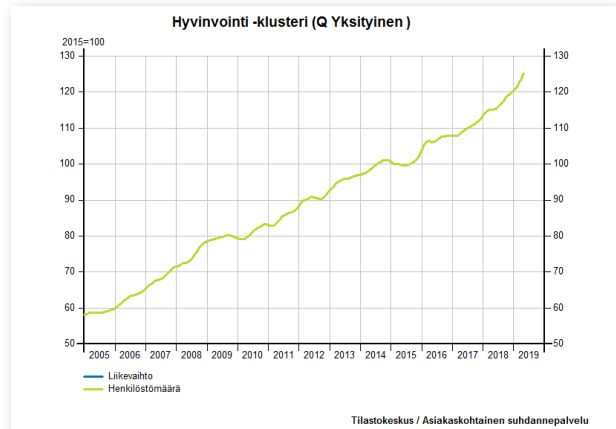
*Signaali: Kuusamo-Helsinki välillä lentää entistä vähemmän
väkeä – tilauslennot ulkomailta sen sijaan jatkavat nousua*

Laajan matkailuklusterin **henkilöstömäärä** kasvoi 0,1 pro-
senttia vuonna 2017. Ensimmäisellä vuosipuoliskolla hen-
kilöstömäärä laski 0,2 prosenttia ja toisella kasvoi 0,3 pro-
senttia. Vuonna 2018 henkilöstömäärä kasvoi 1,8 prosenttia
vuoteen 2017 verrattuna. Ensimmäisellä vuosipuoliskolla
henkilöstömäärä kasvoi 2,1 prosenttia ja toisella 1,6 pro-
senttia. Neljänneksittäin tarkasteltuna kasvu jakaantui
melko tasaisesti kaikille vuosineljänneksille. Tammi-malis-

kuussa 2019 henkilöstömäärän positiivinen kehitys kääntyi
negatiiviseksi, laskua kertyi 1,5 prosenttia.

Hyvinvointiklusteri (yksityinen)

Hyvinvointiklusterin **henkilöstömäärä** kasvoi 2,7 prosent-
tia vuonna 2017. Kasvu oli tasaista läpi vuoden vaihdellen
1,8 – 3,4 prosentin välillä eri vuosineljänneksinä. Vuonna
2018 kasvu oli voimakkaampaa. Tammi-joulukuussa 2018

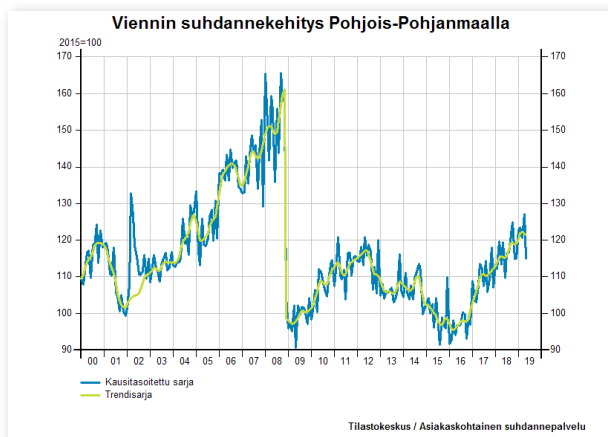

henkilöstömäärä kasvoi yhteensä 6,0 prosenttia edellisen
vuoden tasoon verrattuna. Ensimmäisellä neljänneksellä
henkilöstömäärä kasvoi 6,1 prosenttia, toisella 5,6 pro-
senttia, kolmannella 5,7 ja neljännellä kasvu voimistui 6,9
prosenttiin. Kuluva vuoden ensimmäisellä neljänneksellä
henkilöstömäärän positiivinen kehitys jatkui. Nousua hen-
kilöstömäärään tuli 5,6 prosenttia vuodentakaisesta.

Signaali: Terveystalo irtisanoi Lumijoen sopimuksen

Vienti (A-X)

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan kaikkien toimialojen *vientiliikevaihto* kääntyi vahvaan kasvuun vuonna 2017 ja oli yhteensä 13,5 prosenttia edellisvuodesta. Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä kasvu oli 13,4 prosenttia, toisella 16,9 prosenttia, kolmannella 9,9 prosenttia ja neljännellä neljänneksellä 13,7 prosenttia. Vuonna 2018 vientiliikevaihdon kasvu oli edellistä vuotta maltillisempaa. Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä kasvu oli 11,5 prosenttia, toisella 2,2 prosenttia, kolmannella 7,7 prosenttia ja neljännellä neljänneksellä 6,1 prosenttia. Vuoden aikana kasvua kertyi yhteensä 6,7 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä vientiliikevaihto nousi 6,6 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta.

Signaali: Suomen vienti kääntyi laskuun usealla päätoimialalla

Klustereiden rakennetiedot

	Henkilöstömäärä (2017)		Liikevaihto (2017)	
	Kokopäivätyöllisten määrä	Osuus koko maaasta, %	Miljoonaa euroa	Osuus koko maasta, %
Metalliklusteri (sisältää SSABn)	6 561	6,2	1 501	3,8
Puuklusteri	2 979	12,3	885	11,9
ICT-klusteri	10 498	7,8	3 220	7,4
Luovan talouden klusteri	6 856	6,4	1 081	5,2
Matkailuklusteri (laaja)	6 873	5,3	692	3,7
Hyvinvointi -klusteri (yksityinen sektori)	6 690	8,9		
Rakentaminen	13 187	7,9	2 859	7,9
Vienti (kaikki toimialat)			4 910	

Suhdanneseuranta kertoo klustereiden tilanteen lyhyellä viiveellä

Kaksi kertaa vuodessa ilmestyvän Pohjois-Pohjanmaan suhdanneaineiston tarkoituksena on antaa maakunnan tilannekuva klustereiden liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehityksen kautta. Suhdanneseurannassa toimialat on koottu klustereiksi. Klusteritiedot kuvaavat yksityisen sektorin toimipaikkojen kehitystä. Eri maakuntien tietojen vertailu ei kaikissa tapauksissa ole mahdollista, koska klustereihin on määritelty eri toimialoja alueiden profiilien mukaan.

Trendisarja kuvaa kehityksen suuntaa pidemmällä aikavälillä. Trendin loppupään tulkinnassa on hyvä noudattaa harkintaa, sillä trendikuvaajan loppuosa muuttuu usein tulevien kuukausitietojen päivittämisen jälkeen. Trendin rinnalla kannattaa tutkia myös alkuperäisen indeksin käyttäytymistä. Trendikuvaaja soveltuu hyvin myös eri toimialojen sekä alueiden väliseen vertailuun.

Muutosprosentit on laskettu alkuperäisestä indeksisarjasta ja ne vertaavat tarkasteltavan ajanjakson kehitystä aina edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Esimerkiksi tammikuuta 2011 verrataan tammikuuhun 2010. Neljännes-, puolivuosi- ja vuosimuutosprosentit lasketaan vertaamalla alkuperäisen indeksisarjan halutun ajanjakson indeksipistelukujen summaa edellisen vuoden vastaavaan summaan.

Liikevaihto lasketaan ilman arvonlisäveroa. Kuvattava liikevaihto voi sisältää joitakin tuloslaskelman liikevaihtoon kuulumattomia eriä, kuten käyttöomaisuuserien myyntejä, muita tuottoja, satunnaisia eriä, käänteisesti verovelvollisia ostoja, tuotteiden omaa käyttöä ja agentuurien myyntiä. Poikkeukselliset erät poistetaan laskennasta.

Henkilöstömäärä-indikaattorilla tarkoitetaan yritysten kokopäivätyöllisten määrää kalenterikuukauden aikana. Esimerkiksi kaksi puolipäiväistä työntekijää vastaa yhtä kokopäivätyöllistä. Henkilöstömääräindikaattori tuotetaan yritysrekisterin kahden vuoden takaisesta henkilöstömäärätiedosta sekä ansiotason muutoksesta puhdistetun palkkasummakehityksen perusteella. Yrittäjien henkilöstömäärä estimoidaan liikevaihdon kehityksen perusteella. Yrityksille, joilta ei ole kahden vuoden takaista henkilöstötietoa, lasketaan henkilöstömäärä jakamalla yrityksen palkkasumma toimialan keskipalkalla.

Vientitiedot ovat osa liikevaihtoa. Vienti koostuu verottomasta liikevaihdosta, EU:n sisäisestä viennistä ja EU-alueen ulkopuolisesta viennistä. Vienti jakautuu alueelle yrityksen maakunnassa sijaitsevan toimipaikan liikevaihdon osuuden perusteella koko yrityksen liikevaihdosta. Viennin liike-

vaihdossa korostuu pääkonttorin sijaintipaikan merkitys, koska pääkonttorin liikevaihto on yleensä korkeampi.

Rakennetiedot käsittävät suhdanneseurantaan kuuluvien klustereihin sisältyvien yritysten ja toimipaikkojen lukumäärät, liikevaihdon tai viennin vuosittaisen absoluuttisen luvun euroina tai vuosittaisen yhteenlasketun henkilöstömäärän. Rakennetiedot tuotetaan uusimmalta Tilastokeskuksen yritys- ja julkisyhteisörekisterin vuosittaisen julkaisuvuodelta. Myös henkilöstömäärätietojen sekä euromääräisten liikevaihtotietojen lähteenä käytetään yritysrekisteriä. Viennin vuosittaiset muodostetaan verohallinnon kausiveroaineistosta, koska yritysrekisteri ei sisällä toimipaikoittaista tietoa viennin määrästä.

Lähteet

Suhdannejulkaisun tietolähteenä **klustereiden** osalta on Tilastokeskuksen asiakaskohtainen suhdannepalvelu. Suhdannepalvelun kuukausittaisen indeksin mittaavat tarkasteltavan muuttujan muutosta suhteutettuna perusvuoden tasoon. Perusvuotena käytetään 2010 (2010=100). Tilaston lähdeaineistona on verohallinnon kausiveroaineisto (kokonaisuaineisto), jonka lisäksi hyödynnetään Tilastokeskuksen omaa kuukausittaista suoraa tiedonkeruuta sekä vuosittaisia.

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto seuraa toimialojen tilanteita ja kehittymistä hyödyntäen eri lähteitä. **Katsaus toimialojen näkymiin** -suhdannejulkaisun täydentävän osan tiedot perustuvat TE-toimiston asiakasrajapinnassa saatuihin tietoihin työnantaja- ja työnhakija-asiakkaiden tarpeista ja näkymistä, yhteistyötahojen kontaktoinneista sekä barometri- ja tilastotietoon. Tiedoissa hyödynnetään myös TEM:n julkaisemia tilastotietoja.

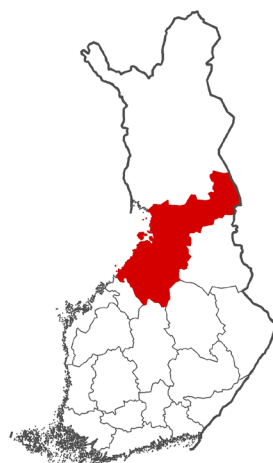
Signaalit

Julkaisuun on poimittu klusterin/toimialan tulevaisuutta luotaavia signaaleja Tutka-työkalusta. Pdf-julkaisussa signaalit toimivat hyperlinkkeinä lisätietosivulle. Tutka on verkkopohjainen työkalu, jonka avulla voi kerätä ja analysoida tulevaisuuksia ennakoivia signaaleja ja trendejä. Työkalu on toteutettu Signaalit ja trendit -hankkeessa. Lisätietoa osoitteessa: http://www.pohjois-pohjanmaa.fi/maakunnan_suunnittelu_ja_kehittaminen/ennakointi/tutka

Lisätietoja julkaisusta

Tutkimus- ja kehittämispäällikkö Mikko Väisänen
p. 050 3366 524, mikko.vaisanen@pohjois-pohjanmaa.fi

Jouni Korhonen, yrityspalvelut, Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto, p. 029 50 56627

POHJOIS-POHJANMAAN LIITTO
Sepänkatu 20, 90100 OULU
Puhelin +358 (0)40 685 4000
www.pohjois-pohjanmaa.fi